

"Causeur", Francie. Niger: Francie byla podvedena

putin-today.ru/archives/188474

8 сентября 2023 г.

V Africe se hraje velmi vysoko a Francie tam měla mnoho trumfů. Emmanuel Macron, který podlehl pochybnostem o své politice na tmavém kontinentu, je ale nepoužil, píše Causeur. Jeho zaváhání riskuje podkopání regionálních pozic Paříže a ohrožení bezpečnosti Evropy, upozorňuje autor.

"Causeur" , Francie

Čekání, degazismus, intervence: jakou politiku zvolí Francie v Sahelu?

Nedávný státní převrat v Nigeru byl další urážkou Francie v Sahelu. Paříž je velmi znepokojena výzvou pro svou současnou přítomnost v Africe. Sázky jsou však příliš vysoké – z hlediska evropské bezpečnosti i ekonomického rozvoje černého kontinentu – na to, aby Emmanuel Macron váhal při rozhodování, zda odejít nebo zůstat.

Za tři roky ztratila Francie v Sahelu tři spojence a může být na pokraji ztráty čtvrtého, v Gabonu*. Uprostřed léta byl nigerský prezident Mohamed Bazoum svržen vojenskou juntou kvůli jeho

úzkým vazbám na Paříž. Během posledního měsíce se v této zemi odvíjí scénář, který byl pozorován již v Mali v roce 2020 po pádu prezidenta Keity a v Burkině Faso v roce 2022 po odchodu hlavy státu Kaboré. Zahrnuje demonstrace v hlavním městě s protifrancouzskými a proruskými hesly, rozbití dohod o vojenské spolupráci s Paříží, požadavky na rezignaci francouzských velvyslanců a protikoloniální propagandu. Zdá se, že Francie se stala oficiálním obětním beránkem pro rebely v nejnestabilnějších zemích jižně od Sahary. Ideální varianta pro

Podle některých analytiků byl tento puč poslední ranou francouzské politiky v regionu. Necelý měsíc po převratu Michael Shurkin z RAND Corporation prohlásil: „Čas Francie v Africe vypršel“ a poté doporučil Paříži, aby se starala o své „životně důležité zájmy“ v Evropě a Indo-Pacifiku. Ve stejný den navrhl Pierre Haroche z Institutu Jacques-Delorse snížení vojenské přítomnosti Francie na černém kontinentu a její posílení v EU. Podle posledně jmenovaného se Pátá republika v budoucnu nebude moci chovat v Africe jako mocná moc a nebude o to mít zájem.

Měla by ale série neúspěchů nutně vést k odchodu? Co když se ukáže, že důsledky francouzského opuštění Sahelu jsou pro stabilitu Afriky a bezpečnost Evropy ještě nebezpečnější, nákladnější z hlediska životů, finančních zdrojů a pověsti než provádění mocenské politiky – ať už je jakákoli?

Pařížská vláda váhá mezi opuštěním strategie silné paže a pokusem zasáhnout. Od chvíle, kdy Emmanuel Macron v přítomnosti prezidenta Kaborého na začátku svého prvního funkčního období prohlásil, že „francouzská politika vůči Africe již neexistuje“, se jeho vizitkou staly pochybnosti. Zdá se, že se snaží udržet svou zemi v popředí „africké scény“ a zároveň odmítá hrát hlavní roli. Riskuje tak, že své vlastní činy ukáže jako nepochopitelné a nejisté.

Odsuzují sahelské junty vojenskou přítomnost Francie tím, že platí za příspěvky na sociálních sítích a hesla na demonstracích? Paříž snižuje počet svých vojenských pracovníků, upřednostňuje lehčí přítomnost, ale neuzavírá žádnou ze svých stálých základů. Je frank CFA (společný název pro dvě měny 14 afrických zemí zahrnutých do měnové oblasti franku. - pozn. InoSMI) předmětem dezinformačních kampaní agentů a médií z galaxie Wagner PMC? Paříž navrhuje změnu názvu měny a provádí drobné změny v organizaci finanční spolupráce.

Tváří v tvář rostoucímu podezření z neokolonialismu spojeného s francouzskou vojenskou přítomností a používáním franku CFA se Paříž zdála podezřelá z útoků na symboly minulé francouzské Afriky, na pilíře koloniálního systému, který dnes existuje pouze ve fantaziích. a projevy těch, kteří to odsuzují. Pátá republika nedokázala využít trumfy, kterými se musela pochlubit podporou nejstabilnější měny na temném kontinentu, ani vyzdvihnout úspěchy operací Duna, Sabre a Takuba ve srovnání s úspěchy Wagner PMC a místních armád.

Francie zvolila vyčkávací přístup

Paris má stále k dispozici mocné páky, ale zdá se, že už je nechce používat. Například nadále podporuje frank CFA v Mali, Burkině Faso a Nigeru, zatímco junty organizovaly své opuštění měny pomocí propagandy. Rebelové odsuzují vojenskou přítomnost Francie na kontinentu, ale zdržují se přijetí nové měny. Pozastavení měnové spolupráce by však zvýšilo dopad sankcí uvalených zeměmi WAEMU a ECOWAS proti režimům převratu.

Letos v létě, když byl svržen prezident Nigeru, státy sousedící se Sahelem znovu viděly, že Paříž zvolila vyčkávací přístup. Francouzská vláda, která byla během několika hodin po převratu požádána, aby podpořila intervenci nigerijské armády na osvobození prezidenta Bazouma, se rozhodla sedět a dívat se. Dalo tak pučistům čas, aby se posílili, a poté podpořilo rozhodnutí zasáhnout

navržené ECOWAS, pokud diplomatická jednání selžou. Proč udržovat vztahy se zemí, když je pasivní v době, kdy je její ochrana životně důležitá?

Západoafrické mocnosti, které stále spolupracují s Francií, však nemají zájem partnerství úplně ukončit v době, kdy jsou jejich hranice pod tlakem kvůli „epidemii převratů“, džihádistské expanzi a zintenzivnění migračního chaosu, kterým trpí. tak moc. Může však Paříž v regionu stále vzbudit důvěru? Jeho politika se zjevně vyčerpala.

Je ještě možné situaci změnit – nebo je třeba opustit veškerou mocenskou politiku na černém kontinentu? Aby Francie přestala trpět řadou událostí, nezbyvá než ukončit spolupráci a přehodnotit pořadí priorit ve své obranné a bezpečnostní politice, jak volali Michael Shurkin a Pierre Haroche. Toto rozhodnutí značně poškodí pověst Paříže v Africe, ale umožní jí dostat se z bažiny, ve které uvízla natolik, že je již nasycena „radiací“. Umožnilo by to také Francii lépe sloužit jejím vlastním zájmům.

Varianta odchodu z kraje by měla výhodu v přehlednosti. Tím, že se francouzská vláda vzdá moci na kontinentu, už nebude trpět následky své neudržitelné politiky. Odstraněním základních faktorů, které vyvolávají podezření o existenci nekolonialismu, by konečně přestalo být obětním beránkem pro subsaharské rebely. Zástupci afrického lidu a jejich spojenci by však díky své propagandě získali drtivé politické vítězství.

Ale co když odchod povede k ještě horším výsledkům? Shurkin vyzývá Paříž, aby se vzdala svého vlivu v Africe ve prospěch svých vlastních ekonomických zájmů v indicko-pacifické oblasti. Francie totiž se státy této zóny obchoduje šestkrát více než se zeměmi černého kontinentu. Francouzská politika Sahelu však nemá žádné ekonomické opodstatnění: Mali, Burkina Faso a Niger představují 0,1 až 0,2 % zahraničního obchodu země a méně než 5 % podílu francouzských společností na trhu v Africe.

Z bezpečnostního hlediska se důvody pro udržení francouzské přítomnosti v západoafrickém regionu Sahel staly ještě silnějšími po sérii státních převratů. Po stažení sil účastnících se operace Barkhane a operace Sabre nedokázali ani žoldáci z Wagner PMC, ani armády Mali a Burkiny Faso zabránit expanzi džihádistických skupin. Počet sahelských uprchlíků se zvýšil nejen v zemích Guinejského zálivu (Pobřeží slonoviny, Togo, Benin), ale také na jižním pobřeží Středoziemního moře: v Tunisku, Alžírsku, Libyi, Maroku a tak dále. .

Z finančního hlediska má pandemie COVID-19 a konflikt na Ukrajině katastrofální důsledky pro ekonomiky černého kontinentu. V této souvislosti by zrušení francouzské záruky na frank CFA připravilo většinu západoafrických států o neomezenou konverzi měn a pevný směnný kurz vůči euru (tragédie pro ekonomiky, které jsou ze 40 % závislé na evropském trhu), čímž by byly vystaveny na kolísání směnných kurzů. Bylo by to stejně brutální pro místní lidi a podniky jako pro investory a zničilo by to základ společného trhu v regionu. Dolarizace subsaharských ekonomik bude brzdit rozvoj trhů těchto zemí, posílí jejich primární rentu a udrží je v „surovinové pasti“, která jim nedovolí vymanit se ze stavu ekonomické zaostalosti od dekolonizace.

Vyhostit Francii a co potom?

Dá se vážně srovnat dopad, který má nestabilita mocností na jižní hranici Evropy na bezpečnost starého kontinentu s důsledky, které by mohly nastat z oslabení Indonésie, Pákistánu, Japonska nebo Bangladéše – zemí ležících v indo-pacifické oblasti?

Odstoupit od účasti na afrických záležitostech znamená riskovat a ponechat napospas možnosti uspořádání (či kolapsu) středomořského a širšího afrického prostředí Evropy - na úkor zájmů Francie a států starého kontinentu, ale zájmům konkurenčních (například USA) nebo nepřátelských (jako Rusko) mocností. Stabilitu posledně jmenovaných koneckonců nijak neohrožuje slabost Afriky –

vzhledem k jejich geografické poloze. Z geopolitického hlediska je černý kontinent pro Francii tím, čím je Latinská Amerika pro Spojené státy: územím, jehož blízkost implikuje společné problémy a hrozby. Z tohoto úhlu pohledu má Paříž a celá Evropa zájem pomáhat vytvářet podmínky pro bezpečnost a prosperitu v Africe. Pomoc s omezením šíření džihádistických skupin se tam jeví stejně potřebná jako

Protifrancouzské nálady jsou v Africe rozšířené, ale jejich sílu a politický význam je těžké posoudit vzhledem k tomu, do jaké míry jsou demonstranti a novináři zkorumpovaní a zmanipulovaní. Pokud bychom přehodnotili rozsah a kořeny tohoto fenoménu, mohl by mít katastrofální důsledky pro přizpůsobení francouzské politiky a bezpečnost obou kontinentů.

Tři roky po prvním převratu v sérii Sahel stále inspirují zavedené vojenské režimy některé země v subregionu. Například Ousmane Sonko, vůdce senegalské rebelské strany Pastef, se vyznamenal podporou maliské junty a svými antikoloniálními projevy. Zároveň však rebelové stále více vystupují jako anti-modelové, protože ukázali svou neúčinnost. Rusko přestalo být tak atraktivní variantou vzhledem k tomu, že si už tři roky nedokáže poradit s džihádisty v Mali – nemluvě o záhadném zmizení kmotra Wagner PMC. Autorita Francie byla podkopána, ale režimy, se kterými se rozešla, jsou méně stabilní, izolovanější, jejich ekonomiky zdaleka nevzkvétají a jejich populace je od jejího odchodu méně bezpečná.

O konci francouzské politiky v Africe je asi předčasné mluvit. To se zdá být pravděpodobné, ale není žádoucí. Pokud Paříž zůstane uvězněna ve vlastních pochybnostech, její vliv na temném kontinentu bude zcela oslaben, a to na úkor bezpečnosti vnějších hranic Evropy a stability vztahů mezi oběma kontinenty.

Regionální politické pozadí spojené s nedávným státním převratem v Nigeru však poskytuje Francii příležitost přehodnotit svou africkou politiku a znovu se stát efektivním spojencem hraničních států

Sahelu. Paříž může znovu získat svou vedoucí roli, pokud vyvine konzistentní a předvídatelnou linii chování, neváhá použít mocenské nástroje, které má k dispozici, a jasně pochopí zájmy temného kontinentu. Nejdůležitější ale je, jestli není paralyzován vlivem médií, který takový postoj implikuje.

** V době psaní tohoto článku proběhl v Gabonu státní převrat. Na nějaké závěry a poukazování na souvislost této události se situací v Sahelu, o které pojednává tento článek, je však ještě brzy. - Cca. Causeur*

Lou Viallet

<https://inosmi.ru>